

Veileder Kontrollutvalet sitt påsjå-ansvar overfor regnskapsrevisor

FKT sin sekretariatskonferanse

26. Mars 2019

Einar Ulla

*Kontrollutvalgets påse-ansvar overfor revisor innebærer mer enn «å føre tilsyn med» i det det forutsettes at man ved avvik også igangsetter og følger opp tiltak for å bringe forholdet i orden.
(Knut Løken, *Kontroll*, 1996)*

Starten

- Styret i FKT vedtok 6. juni 2017 å opprette ei arbeidsgruppe for å utarbeide ein rettleiar for kontrollutvalet sitt påsjå-ansvar overfor revisor.
- Frå styret skulle Dag Robertsen og eg delta - med meg som leiar. Eg fekk i oppdrag å utarbeide forslag til mandat og arbeidsgruppe
- Styret behandla forslag til mandat og arbeidsgruppe i møte 15. august

Arbeidsgruppe

Arbeidsgruppa har bestått av desse personane:

- Styremedlem i FKT og kontrollutvalsmedlem i Moss kommune - **Dag Robertsen**
- Kontrollsjef i Møre og Romsdal fk - **Tor Harald Hustad**
- Daglig leder i Konsek Trøndelag IKS - **Torbjørn Berglann**
- Kontrollutvalsmedlem i Porsgrunn kommune - **Bente Tangen**
- Generalsekretær i FKT – **Anne-Karin Femanger Pettersen**
- Styremedlem i FKT og kontrollsjef i Sogn og Fjordane fk - **Einar Ulla**

Ved årsskiftet 2017/2018 gjekk Bente Tangen ut av arbeidsgruppa, og Anne-Karin Femanger Pettersen, generalsekretær i FKT kom inn i gruppa.

Mandat

Arbeidsgruppa skal utarbeide ein rettleiar for påsjå-ansvaret som kontrollutvalet har overfor revisor, som m.a. skildrer korleis:

- Kontrollutvalet kan sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning
- Kontrollutvalet kan sjå til at rekneskapen vert revidert på ein trygg måte ved å vurdere korleis
 - Utvalet kan halde seg orientert om revisjonsarbeidet
 - Utvalet kan sjå til at revisjonsarbeidet vert gjennomført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk
 - Revisjonen føregår i samsvar med kontrollutvalet sine avtalar med, eller instruksar til, revisor

Rettleiaren skal vere utarbeidd som eit praktisk arbeidsverktøy som skal hjelpe kontrollutvala og sekretariata til å gjennomføre påsjå-ansvaret overfor revisor på ein god og trygg måte.

Anbefaling frå FKT

- Oppdragsavtale (Vedlegg 1)
 - Leveranseomfang
 - Arbeidsform og arbeidsdeling
 - Krav til revisor (kompetanse, honorar, orienteringar etc.)
- Åpenheitsrapport (vedlegg 2)
 - Ikkje eit lovkrav, men anbefalt av FKT og NKRF
 - Påsjå-ansvaret kan byggast på åpenheitsrapporten dersom den gjev faktisk innsikt i korleis revisjonsselskapet sikrar kvalitet, uavhengigheit og effektiv revisjon

Lovgrunnlag

- Forarbeida til kommunelova (Prop. 46L 2017-2018)
 - Departementet gjev i proposisjonen tydeleg uttrykk for kva ansvar som ligg til kommunestyret og kontrollutvalet for å sikre at revisjonsordninga er forsvarleg.
- Kommunelova, vedtatt i Stortinget 7. juni 2018
 - Påsjå-ansvaret er omtalt i § 23-2:
 - *Kontrollutvalget skal påse at*
 - a) *Kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte*
 - b) *Det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.*

Det står i same paragraf at departementet kan gje forskrift om kontrollutvalet sine oppgåver og saksbehandling

Lovrunnlag forts.

- Ny kontrollutvals- og revisjonsforskrift våren 2019
 - Høyring våren 2019 med frist 2. mai
 - Påsjå-ansvaret overfor revisor knytt til regnskapsrevisjon står i § 3
 - Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at
 - a) Kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetninger blir revidert på en betryggende måte
 - b) Regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor
 - c) Regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekninger etter kommuneloven §§24-7 til 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekningene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget.

Oppdeling av påsjå-ansvaret

1. Påsjå at årsregnskapet blir revidert på ein trygg måte
2. Halde seg løpande orientert om revisjonsarbeidet
3. Påsjå at revisjonsarbeidet foregår i samsvar med:
 - a) lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk
 - b) kontrakt, instruksar eller avtaler med revisor

Påse at årsregnskap blir revidert på en betryggende måte	Holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet	Påse at revisjonsarbeidet foregår i samsvar med
<ol style="list-style-type: none">a) Kvalifikasjonskravb) Vandelc) Uavhengighetd) Kvalitetskontrollsystemet i revisjonsforetaket	<p>Orientering i hht. fasene i revisjonsarbeidet</p> <ol style="list-style-type: none">a) planleggingsfasenb) interimfasenc) årsoppgjørfasend) etterlevelsekontroll	<ol style="list-style-type: none">a) bestemmelser som følger av lov og forskrift, herunder kommunal revisjonsskikk (GKRS)b) kontrakt, instruksar eller avtaler med revisor

1. Påsjå at årsrekneskapet vert revidert på ein trygg måte

a) Kvalifikasjonskrav (vedlegg 5)

- Eigenerklæring om utdanning, praksis og etterutdanning

b) Vandel

- Eigenerklæring om innhenta vandelsattest

c) Uavhengigheit (vedlegg 6)

- Uavhengigheitserklæring frå oppdragsansvarleg revisor

d) Kvalitetskontrollsystemet i revisjonsforetaket

- Beskrivelse frå revisor om retningslinjer og rutiner for interne kvalitetskontrollsystem (vedlegg 7)

Vedlegg 5

- Kompetansekrav
 - Bachelor eller master i revisjon samt 3 års praksis frå regnskapsrevisjon
- Etterutdanningskrav
 - NKRF sitt foreningsbaserte etterutdanningskrav:
 - *Innenfor en 3-års periode er oppdragsansvarlige revisorer forpliktet til å gjennomføre nødvendig etter- og videreutdanning innenfor relevante fagområder med til sammen 105 kurstimer.*

1. Påsjå at årsrekneskapet vert revidert på ein trygg måte

a) Kvalifikasjonskrav (vedlegg 5)

- Eigenerklæring om utdanning, praksis og etterutdanning

b) Vandel

- Eigenerklæring om innhenta vandelsattest

c) Uavhengigheit (vedlegg 6)

- Uavhengigheitserklæring frå oppdragsansvarleg revisor

d) Kvalitetskontrollsystemet i revisjonsforetaket

- Beskrivelse frå revisor om retningslinjer og rutinar for interne kvalitetskontrollsystem (vedlegg 7)

Vedlegg 7 - Kvalitetskontrollsystem

- ISA 220 – kvalitetskontroll av revisjon av rekneskap
 - Pkt. 2 – Etablering og vedlikhold av kvalitetskontrollsystem som gir tryggleik for
 - a) Firmaet og personalet etterlever profesjonsstandarder og juridiske krav
 - b) Revisjonsberetningene er hensiktsmessige
- ISQC1 – Element i eit kvalitetskontrollsystem
 - Pkt. 16 – Revisjonsfirmaet skal etablere og vedlikehalde eit kvalitetskontrollsystem som omfatter retningslinjer og rutinar for mellom anna leiaransvar for kvalitetssikring, relevante etiske krav

2. Halde seg løpande orientert om revisjonsarbeidet

- a) Orientering frå planleggingsfasen
 - Revisjonsplan
- b) Orientering frå interimfasen
 - Status i forhold til revisjonsplanen
- c) Orientering frå årsoppgjersfasen
 - Resultat frå revisjonsarbeidet
- d) Orientering om etterlevelseskontroll
 - Risiko- og vesentlegvurdering
 - Skriftleg uttale til kontrollutvalet

3. Påsjå at revisjonsarbeidet foregår i samsvar med lov, forskrift etc.

- a) Egenerklæring frå revisor om at revisjonsarbeidet har foregått i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk
- b) Vurdering av revisjonsarbeidet med omsyn til kontrakt, avtalar og eventuelle instruksar

Årshjul

- Legg opp til eit årshjul med 4 møte
- Utgangspunktet er dei tre søylene
- Fordeling av aktivitetar i samband med påsjå-ansvaret ut over året

Kontrollutvalet sin rapportering til kommunestyret

- Rettleiaren har i vedlegg 8 forslag til eit skjema som kan brukast til tilbakemelding til kommunestyret om korleis kontrollutvalet har ivaretatt påsjå-ansvaret overfor rekneskapsrevisor.

Høyring

- Mottatt fem høyringsuttaler
 - Kontrollutvalgsskretariatet i Romsdal
 - Konsek Trøndelag IKS
 - Norges Kommunerevisorforbund
 - Sekretariat for kontrollutval, Hordaland fylkeskommune
 - Os kommune

Styret si behandling av høyringsuttalane

- Behandlinga
- Vedtak frå styremøtet i går
- Vidare prosess fram til endeleg rettleiar